

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LXV.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

LXV. Quintum Bonaventuræ argumentum à finali rerum omnium ordinatione desumitur: *Voluntas mala, eo ipso, quo mala est, inordinata est, Ergo quando exiit in actum novum, de novo inordinatur. Sed nihil potest DEUS relinquere inordinatum. Ergo si peccatum non ordinatur nisi in pœnâ & est nova inordinatio; Ergo nova pœna: & ita semper cresceret. Nempe illud absurdum, quod in superiori argumento ex peccati merito, eò quod contra Deum est, collegerat, fore scilicet, ut crescentibus peccatis in infinitum crescant pœnæ peccatorum, cum ignis furoris Divini, quo majorem inflammabilium materiarum copiam repererit, eo majus incendium excitet, nunc ex alio fonte derivat, amore nimirum ordinis Deo naturali. Sicut enim justitia Divina necessario vindicat honoris sui violationem, neq; pati potest, ut ullum peccatum impunè ferat peccator: ita amor ordinis in Deo contemptum ordinis ulciscitur, neque ferre potest, ut ulla inordinatio impunè grassetur. Esse verò DEUM tenacissimum ordinis amatorem, neque S. Literarum testimonia, neque effectus Divini nos ignorare sinunt. Paulus, gentium Apostolus, I. Cor. XIV. 40. *Omnia decenter & secundum ordinem fiant.* Salomo, vel quicumque alius ex Hebræorum Sophis, Sapient. XI. 21. de Deo:*

Πάντα μετρητὰ ἔργα ἀριθμῶν ἔχουσιν ἡμεῖς δὲ τὰ πάντα ἀλόγητα

Pondere, mensurâ, numero DEUS omnia fecit.

Ad quem locum Augustinus, vel judicio Erasmi, quivis alius ex Augustino, Tom. IV. Dial. LXV. Quæst. q. 39. *Numerus & mensura & pondus ipse Deus est. Ipse est numerus sine numero, à quo est omnis numerus. Ipse est mensura sine mensurâ, à qua est omnis mensura. Ipse est pondus sine pondere, à quo est omne pondus. Omnia ergo in numero & mensurâ & pondere disposuit, tanquam si diceret: omnia in se disposuit. Intue re hoc universum, ubiq; ordinem, etiam in ipsâ confusione rerum, deprehendes. Athanas. Or. contr. Idol. p. 18. *Ex universitatis istius ordine & harmoniâ, necesse est, ut animadvertamus, omnium istorum principem esse Deum, eumq; unum & non plures. Quod lib. de Gen. ad literâ eleganter demonstrat Augustinus, c. XXII. inquit: Qui negant, etiam vilissimas, abjectissimasque hujus mundi particulas divinâ providentiâ regi, nec sanctis eloquiis tantæ autoritatis acquiescunt, si in hac mundi parte, quam putant fortuitis motibus perturbari, potius quam sapientia divina summitatis re-**

L

gio

ita redditum est: nihil est pulchrius in omni ratione vite dispositione atque ordine. Cum igitur pulcher sit ordo, deformis autem confusio, non poterit ille non a Deo amari, hæc autem odio haberi. Ex quibus nunc denique duplici ratione colligere possumus, primò ad mentem Bonaventuræ, deinde ad aliam ab illâ paululum differentem. Nam cum inordinatissimum sit, deviare ab ordine legis Divinæ, à Deo, ordinis auctore, latæ, necesse est, quo ratio ordinis DEO intra semetipsum constet, ut hæc tam grandis inordinatio in ordinem reducatur. Id quod duplici ratione fieri potest, primò, inordinationem per aliquid, quod secundum proportionem ordinis respondet, compensando, id est, peccata contra legem puniendo, quæ pœna delicto proportionaliter adæquatur; secundò, inordinationem prorsus tollendo. Id enim & ad præsentis seculi ordinem tuendum à supremo magistratu fieri cernimus, ut vel delicta, contra suasmet leges commissa, pœnis compensent, vel delinquentem, ne peccare amplius possit, è medio tollant. Quod si factum est, observatum vel reductum ordinem esse, vulgò quoque dici solet. Hoc duntaxat dubium esse potest, quomodo pœna, quæ & ipsa quædam inordinatio est, ordinem restituere credi possit? sed accuratè solvit nodum Augustinus, libro de verâ Religione, cap. XLI. *Corrumpitur, ait, homo exterior, aut profectu interioris, aut defectu suo. Sed profectu interioris ita corrumpitur, ut totus in melius reformetur & restitatur in integrum in novissimâ tubâ, ut jam non corrumpatur neque corrumpat. Defectu autem suo in pulchritudines corruptibiliores, id est, pœnarum ordinem precipitatur. Nec miremur, quod adhuc pulchritudines nomino; nihil enim est ordinatum, quod non sit pulchrum. Et sicut ait Apostolus: omnis ordo à DEO est. Necesse est autem, fateamur, meliorem esse hominem plorantem, quam letantem vermiculum; & tamen vermiculi laudem sine ullo mendacio copiosè possum dicere, considerans nitorem coloris, figuram teretem corporis, priora cum mediis, media cum posterioribus congruentia & unitatis appetentiam pro sua natura humilitate servantia, nihil ex unâ parte formatum, quod non ex alterâ parili dimensione respondeat. Quid jam de ipsâ animâ dicam, vegetante modulum corporis sui, quomodo eum numerosè moveat, quomodo appetat convenientia, quomodo vincat aut caveat obsistentia, quantum potest & ad unum sensum incoluantiatis referens omnia, unitatem illam conditricem naturarum omnium,*

multò evidentius quam corpus insinuet; loquor de vermicalo animante qualicumque. Cineris & stercoris laudem verissimè atque uberrimè plerique dixerunt. Quid ergo mirum est, si hominis animam, qua ubicunque sit, & qualiscunque sit, omni corpore est melior, dicam pulchrè ordinari & de pœnis ejus alias pulchritudines fieri, cum ibi non sit, quando misera est, ubi beatos esse decet, sed ibi sit, ubi esse miseros decet. Jam verò, si dixeris, pœnis exæquari peccandi in inferno licentiam, innumerabiles infernos & pœnas, quæ ne cogitari nedum dici possunt, introduces. Ut igitur hoc absurdum declines, peccaturos non esse damnatos, potius asserendum est. Si verò inordinationem planè omnem tolli ad severes, hoc ipso peccati nihil reliquum manebit, quippe quod in formali *deviatio* seu deviatio est ab ordine. Quæ sententia per id etiam confirmari potest, quod Paulus doceat, in consummatione seculi sublaturi iri omnes Christi inimicos, ne uno quidem excepto, I. Cor. XV. 25. 26. At si remaneret peccatum, non tolleretur præcipuus Christi inimicus, ex quo cæteri hostes Diabolus, mundus, mors, originem suam sumpserunt. Consequitur ergo, peccato nullum amplius in altero seculo locum futurum esse.

LXVI. Succedit sextum & apud Bonaventuram ultimum argumentum, ex atrocitate infernalium cruciatuum petitum: *Esse, quod damnatis daretur libertas peccandi, nunquam fornicarentur, si redirent ad corpora & locum haberent. Constat, quod nollint peccare, cum magis horreant tantam pœnam, quam delectationem peccati. Ergo videtur, quod non peccent.* Nervus collectionis hic est: si unum peccatum, exempli causâ fornicationem, non appetunt damnati, ob delectationem, quam inde capere poterant, quia norunt, brevem hanc voluptatem æternis pœnis compensari, ergo nec cætera appetent ob eandem rationem. Ubi enim eadem ratio est, ibi eadem consequentia, idem effectus. At verò damnati fornicationem appetere non possunt, propter intensissimos dolores, qui perpetuò tolerati libidini nulli locum relinquunt. Quæcunque enim hoc in seculo mala perpetramus, cum sub ratione mali, ceu supra disputavimus, neque velle ea neque facere possimus, sub spe quadam delectationis exinde percipiendæ perpetramus. At verò quæ delectatio potest esse illis, qui perpetuis uruntur cruciatibus & ubi semel leviter peccaverint, exquisitissimas illicò recipiunt pœnas &

Præ-